

LANDSTINGET BLEKINGE

Landstingsdirektörens stab
Planeringsenheten
Ralph Harlid

2016-05-16

Ärendenummer: 2016/00657
Dokumentnummer: 2016/00657-1

Till Landstingsstyrelsen

Kommission för jämlik hälsa i Blekinge

Sammanfattning

Medellivslängden i Sverige har ökat under den senaste 30-årsperioden men samtidigt noteras en ökad ojämlikhet mellan olika grupper i samhället. Utvecklingen syns tydligt på nationell nivå och det finns inget som talar för att det ser annorlunda ut i Blekinge. Ansvaret för en god hälsa delas av många samhällsaktörer, men landstingen har ett uttalat ansvar enligt Hälso- och sjukvårdslagens. För att kraftsamla och vända den oönskade trenden med ökade hälsoklyftor tar landstinget Blekinge initiativ till en kommission för jämlik hälsa. Uppdraget för kommissionen är att lämna förslag på åtgärder som kan bidra till att hälsoklyftorna i Blekinge minskar.

I syfte att åstadkomma en bättre hälsa har Landstinget i samverkan med samtliga kommuner i länet formulerat en folkhälsopolitik och startat ett arbete för att genomföra intentionerna i denna. Detta arbete inriktar sig i nuläget på att skapa goda förutsättningar för barns och ungas uppväxt. För att ytterligare skynda på utvecklingen för en mer jämlik hälsa skulle en kommission för jämlik hälsa kunna bidra genom att fokusera på socioekonomi och genusperspektiv som är två viktiga faktorer för hälsa. Utöver det ska kommissionen bidra till en ökad medvetenhet om den ojämlika hälsan bland relevanta samhällsaktörer i och utanför landsting och kommuner.

Bakgrund och ärendebeskrivning

Grunden för folkhälsopolitiken finns i Regeringsformen 1 kap. 2 § där det framgår att den enskildes personliga, ekonomiska och kulturella välfärd ska vara grundläggande mål för den offentliga verksamheten. Särskilt ska det allmänna trygga rätten till arbete, bostad och utbildning samt verka för social omsorg och trygghet och för goda förutsättningar för hälsa.

Det övergripande nationella folkhälsomålet i (prop.2002/03:35) är ”att skapa samhälleliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen”. I propositionen trycks särskilt på:

- Att ojämlikheten i hälsa mellan olika grupper i befolkningen måste motverkas
- Att sociala bestämningsfaktorer och en bred välfärdspolitisk ansats är centrala
- Att det krävs insatser från det offentliga, näringslivet, folkrörelserna och individerna själva

WHO publicerade 2008 rapporten ”Closing the gap in a generation” populärt kallad Marmotrapporten. Dess slutsatser för att minska ojämlikheten i hälsa kan sammanfattas med följande områden

- Ge varje barn bästa möjliga start i livet
- Gör det möjligt för alla barn, ungdomar och vuxna att använda sin fulla potential och ha kontroll över sina liv.
- Skapa rättvisa anställningsvillkor och arbete för alla
- Säkerställ hälsosamt boende för alla
- Skapa och utveckla hälsosamma och hållbara samhällen
- Stärk rollen och betydelsen av förebyggande hälsovård

Folkhälsa- sjukvård- och idrottsminister Gabriel Wikström gav 2015 uppdrag till en nationell kommission för jämlik hälsa. Dess uppdrag är att lämna förslag som kan bidra till att hälsoklyftorna i samhället minskar. Till grund för kommissionens uppdrag ligger regeringens uppdrag att de påverkbara hälsoklyftorna ska slutas inom en generation.

Efter WHO:s rapport har flera liknande arbeten genomförts internationellt. I Sverige har kommissionen för jämlik hälsa tagit fram förslag till insatser i Malmö, Västra Götalandsregionen och Östergötland.

Ansvaret för en god hälsa delas av många samhällsaktörer, men landstingen har ett särskilt uttalat ansvar enligt Hälso- och sjukvårdslagens. I juni 2015 lämnade majoriteten i landstinget Blekinge ett besked om att man önskade starta en kommission för jämlik hälsa i Blekinge.

Mål för en kommission för jämlik hälsa i Blekinge

Målet för en kommission för jämlik hälsa är att skapa förutsättningar för en god hälsoutveckling och minskade hälsoklyftor för invånarna i Blekinge.

Uppdrag för en kommission för jämlik hälsa i Blekinge

Det huvudsakliga uppdraget för kommissionen är att lämna förslag på åtgärder som kan bidra till att hälsoklyftorna i Blekinge minskar. Kommissionen ska ha en bred ansats men lägga tonvikt på perspektiven socioekonomi och genus.

Utöver ovanstående uppdrag ska kommissionen medverka till en ökad medvetenhet och större engagemang om den ojämlika hälsan bland relevanta samhällsaktörer i och utanför landsting och kommun.

Arbetsformer för kommissionen

Kommissionen består av en ordförande och lämpligt antal ledamöter med kompetenser inom de samhällssektorer som påverkar hälsan mest. Till stöd för kommissionen avdelas ett tjänstemannastöd inom landstingsdirektörens stab.

Kommissionens arbetsformer innebär att samla in, föreslå och testa förslag till åtgärder som kan bidra till minskade hälsoklyftor. Huvudsakliga källor till idéer och förslag är slutsatser och rekommendationer från andra kommissioner, egna kunskaper, kompetenser och kontaktnät hos kommissionens medlemmar samt dialog, kontakter och samarbete med olika samhällsaktörer

Kommissionens arbete ska präglas av bredd, öppenhet och målinriktning. Särskilda kontakter bör tas med nyckelaktörer såsom tidigare och pågående kommissioner, arbetsförmedling,

försäkringskassa, arbetsmarknadens parter och professioner. En plan för kommunikation ska upprättas, men utöver det väljer kommissionen själv sina arbetsformer.

Tidplan

Kommissionen påbörjar sitt arbete under hösten 2016. Under arbetets gång återkopplar kommissionen fortlöpande sina slutsatser till de samhällsaktörer som påverkar hälsoutvecklingen. En slutrapport lämnas till landstingsstyrelsen i december 2017

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslås besluta

- att bilda en kommission för jämlik hälsa i Blekinge
- att uppdra åt landstingsstyrelsens arbetsutskott att utse ordförande och ledamöter i kommissionen.
- att ge kommissionen uppdrag att återkomma med förslag på åtgärder som kan bidra till att hälsoklyftorna i Blekinge minskar i en rapport senast december 2017
- att avdela resurser till ett tjänstemannastöd för kommissionen och uppdra åt landstingsdirektören att återkomma med beskrivning av detta stöd.

Karlskrona enligt ovan

Peter Lilja
Landstingsdirektör

Ralph Harlid
Planeringsdirektör

Karlskrona enligt ovan

